

Робоча програма дисципліни «Цивільне господарське законодавство»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

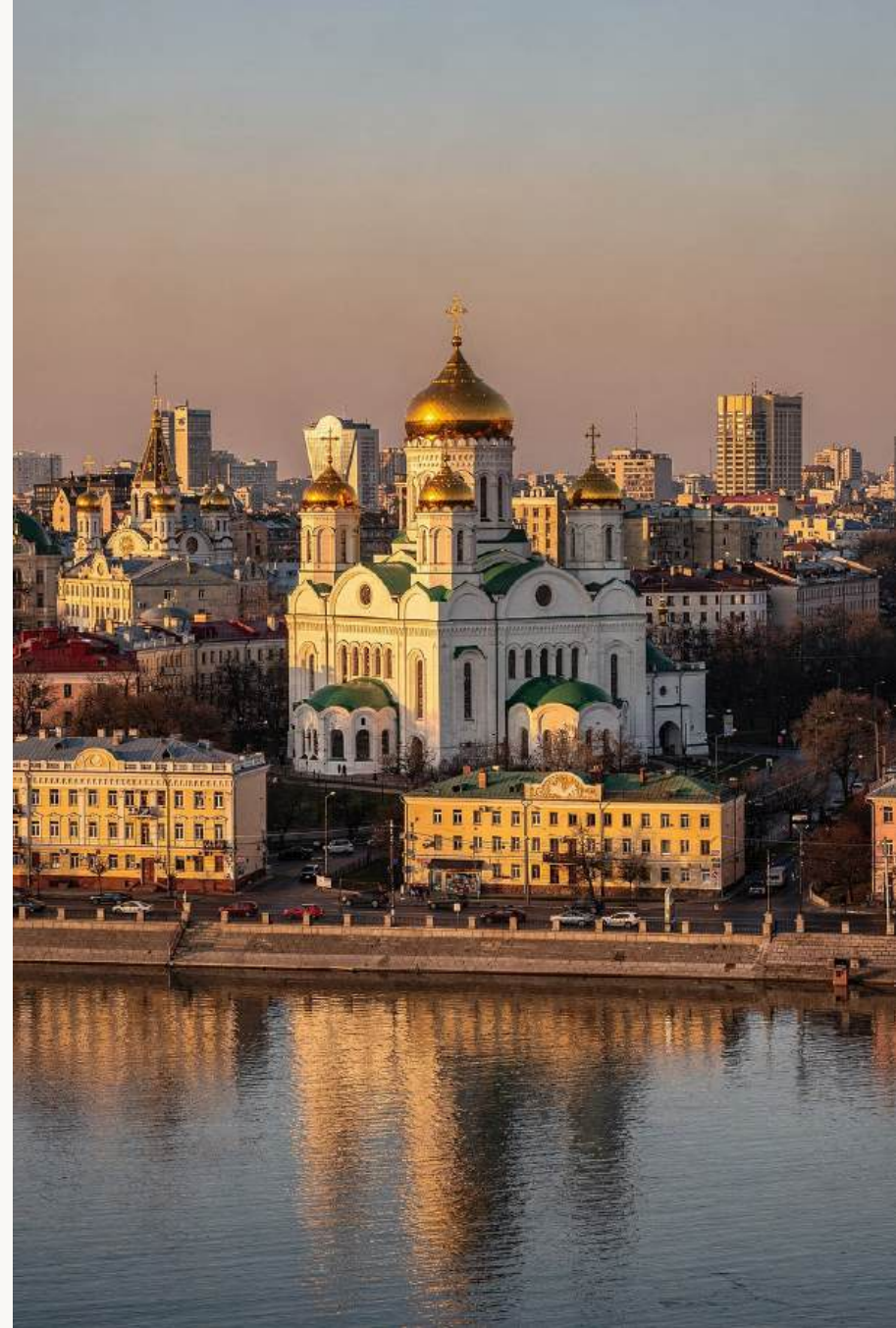
Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

3

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Цивільне господарське законодавство

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 90 годин / 3 кредити ЄКТС

Модулів: 3 змістовних блоки

Призначення дисципліни

Дисципліна «Цивільне господарське законодавство» формує у студентів системне розуміння правового регулювання цивільних та господарських відносин в Україні. Курс охоплює ключові інститути цивільного та господарського права, основи договірного регулювання, правовий статус суб'єктів господарювання, механізми захисту прав та законних інтересів учасників ринкових відносин.

Дисципліна є обов'язковою для підготовки бакалаврів зі спеціальності «Комп'ютерна інженерія» та забезпечує формування загальних і фахових компетентностей, необхідних для здійснення підприємницької діяльності в ІТ-сфері.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання правової інформації: виявлення причинно-наслідкових зв'язків у правовому регулюванні, порівняння альтернативних підходів, формування обґрунтованих висновків щодо правових ситуацій.

Комунікація

Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати правові норми та їх застосування, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати юридичні документи, аналітичні записки та реферати.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки правових документів, аналітичних матеріалів і дослідницьких проектів.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність та готовність працювати в команді під час групового аналізу правових кейсів, обговорення дискусійних питань цивільного та господарського права і спільного пошуку рішень.

Студент повинен вміти: аналізувати нормативно-правову та наукову інформацію; виділяти головне та узагальнювати результати; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння цивільного законодавства

Розуміння сутності та системи цивільного права України, його принципів та джерел. Знання ключових інститутів цивільного права: право власності, зобов'язальне право, договірне право, захист цивільних прав, вміння їх застосовувати у практичних ситуаціях.

Аналіз правових норм та документів

Здатність аналізувати нормативно-правові акти, договори та господарські документи: виявляти прогалини та колізії в законодавстві, оцінювати юридичну силу документів, порівнювати різні підходи до правового регулювання.

Суб'єкти господарювання та підприємництво

Знання правового статусу суб'єктів господарювання, порядку створення, діяльності та ліквідації юридичних осіб, правового регулювання підприємницької діяльності в ІТ-сфері.
Розуміння відповідальності за порушення господарського законодавства.

Нормативно-правова база

Орієнтування в системі цивільного та господарського законодавства України; використання офіційних правових ресурсів (Верховна Рада, Мін'юст) для пошуку актуальних нормативно-правових актів та формування обґрунтованих правових висновків.

Результати навчання

01

Пояснення правових категорій

Пояснювати сутність ключових понять і явищ: правовідносини, суб'єкт господарювання, цивільна правоздатність, дієздатність, договір, зобов'язання, відповідальність, інтелектуальна власність, захист прав.

03

Аналіз правових ситуацій та документів

Аналізувати конкретні правові ситуації та господарські документи; кваліфікувати правовідносини, визначати права та обов'язки сторін, пропонувати правові механізми захисту порушених прав.

02

Характеристика правових інститутів

Характеризувати основні інститути цивільного та господарського права, застосовувати методи порівняльного аналізу законодавства, визначати тенденції правового регулювання та робити обґрунтовані висновки.

04

Робота з нормативно-правовими актами

Орієнтуватися в системі цивільного та господарського законодавства України; використовувати офіційні правові ресурси та наукові джерела для підготовки обґрунтованих аналітичних матеріалів.

Основи цивільного права України

-
- 1** — Тема 1.1
Цивільне право як галузь права. Система та джерела цивільного законодавства України
 - 2** — Тема 1.2
Суб'єкти цивільного права: фізичні та юридичні особи. Цивільна правоздатність і дієздатність
 - 3** — Тема 1.3
Право власності та інші речові права. Захист права власності в Україні
 - 4** — Тема 1.4
Право інтелектуальної власності: об'єкти, суб'єкти, захист у сфері ІТ

Цивільне право як галузь права. Система та джерела

Лекційний матеріал (4 год.)

Лекція 1: Поняття цивільного права. Предмет та метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права. Місце цивільного права в системі права України. Цивільне право та суміжні галузі: господарське, сімейне, трудове право.

Лекція 2: Система та джерела цивільного законодавства. Цивільний кодекс України: структура, загальна характеристика. Конституція України та міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичай у цивільному праві. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

Ключові питання лекцій

- Предмет і метод цивільно-правового регулювання
- Принципи цивільного права та їх практичне значення
- Ієрархія джерел цивільного законодавства
- Структура Цивільного кодексу України
- Аналогія закону та аналогія права у цивільному праві

Практичне заняття (1 год.)

Завдання 1. Складання схеми «Система цивільного законодавства України»: ієрархія нормативно-правових актів, визначення місця ЦКУ в системі.

Завдання 2. Кейс: аналіз конкретної правової ситуації щодо застосування аналогії закону та аналогії права. Обговорення дискусійних питань.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (10 год.)

- Опрацювання підручника: Шишка Р. Б. та ін. «Цивільне право України» — розділ «Загальна частина» (2022)
- Підготовка реферату: «Принципи цивільного права та їх значення для ІТ-сфери»
- Складання порівняльної таблиці: «Цивільне та господарське право: спільне та відмінне»

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати цивільне право як галузь, пояснювати систему джерел цивільного законодавства та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

Суб'єкти цивільного права: фізичні та юридичні особи

1

Фізична особа

Правоздатність з народження. Дієздатність: повна, часткова, обмежена, недієздатність. Підприємницька діяльність фізичних осіб.

2

Юридична особа

Поняття та ознаки. Порядок створення, реєстрації та ліквідації. Організаційно-правові форми.

3

ФОП в ІТ

Фізична особа-підприємець: реєстрація, оподаткування, відповідальність. Популярна форма у сфері комп'ютерних технологій.

4

Держава як суб'єкт

Участь держави, АРК та територіальних громад у цивільних відносинах. Особливості правового статусу.

Лекційний матеріал (4 год.)

Фізична особа як суб'єкт цивільного права: поняття, цивільна правоздатність і дієздатність, їх види. Місце проживання. Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою. Юридична особа: поняття, ознаки, порядок створення та ліквідації. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Фізична особа-підприємець у сфері ІТ. Держава та інші публічні утворення як суб'єкти цивільного права.

Практика (1 год.) та СРС (10 год.)

Практика: Аналіз порядку реєстрації ФОП та ТОВ в Україні; складання порівняльної таблиці організаційно-правових форм; кейс «Вибір форми ведення бізнесу для ІТ-стартапу».

СРС: Опрацювання: Спасибо-Фатєєва І. В. та ін. «Цивільне право України. Частина загальна» (Харків: ECUS, 2024); підготовка аналітичної записки «Правовий статус ФОП у сфері ІТ: переваги та ризики».

Право власності та право інтелектуальної власності

Тема 1.3 — Право власності (Лекції 5–6, 4 год.)

Поняття та зміст права власності. Форми власності в Україні: приватна, комунальна, державна. Підстави набуття та припинення права власності. Захист права власності: віндикаційний та негаторний позови. Право спільної власності. Речові права на чужі речі: право користування чужим майном, право забудови, сервітут.

Практика (1 год.): Аналіз судових рішень у справах про захист права власності; кейс «Захист права власності на програмне забезпечення»; тестування за термінами теми.

СРС (8 год.): Опрацювання: Луць В. В., Великанова М. М. «Договори в цивільному праві України» (Київ: Юрінком Інтер, 2023); підготовка реферату «Речові права в умовах цифрової економіки».

Тема 1.4 — Право інтелектуальної власності (Лекції 7–8, 4 год.)

Поняття та система права інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права: об'єкти, суб'єкти, строки охорони. Охорона програмного забезпечення та баз даних як об'єктів авторського права. Патентне право: винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Засоби індивідуалізації: торговельні марки, комерційні найменування. Захист прав інтелектуальної власності в Україні та ЄС.

Практика (1 год.): Аналіз договорів про передачу майнових прав на програмне забезпечення; дискусія «Ліцензійні угоди у сфері ІТ: відкриті та закриті ліцензії»; складання схеми захисту ПЗ.

СРС (7 год.): Опрацювання: Шишка Р. Б. та ін. «Цивільне право України» — розділ «Право інтелектуальної власності» (2022); підготовка аналітичної записки «Охорона прав інтелектуальної власності у сфері комп'ютерних програм».

Договірне право та зобов'язальні відносини

Тема 2.1

Загальне вчення про зобов'язання. Підстави виникнення.
Виконання та припинення зобов'язань.

Тема 2.2

Договір як підстава виникнення зобов'язань. Порядок
укладення, зміни та розірвання договорів.

Тема 2.3

Окремі види цивільно-правових договорів у сфері ІТ: підряд, послуги, постачання програмного забезпечення.

Загальне вчення про зобов'язання

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття зобов'язання та його структура: сторони, зміст, об'єкт. Підстави виникнення зобов'язань: договір, делікт, безпідставне збагачення, інші юридичні факти. Принципи виконання зобов'язань: належне виконання, реальне виконання, виконання в натурі. Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, гарантія, завдаток, притримання. Припинення зобов'язань: виконання, зарахування, прощення боргу, поєднання боржника і кредитора, неможливість виконання.

Ключові питання

- Структура зобов'язання та його відмінність від правовідносин загалом
- Класифікація підстав виникнення зобов'язань
- Принципи належного виконання зобов'язань
- Забезпечувальні зобов'язання у підприємницькій діяльності
- Підстави та порядок припинення зобов'язань

Практичне заняття (1 год.)

Завдання 1. Складання схеми «Класифікація зобов'язань за підставами виникнення»: договірні та позадоговірні зобов'язання, їх характеристика.

Завдання 2. Кейс: аналіз ситуацій щодо застосування різних способів забезпечення виконання зобов'язань у IT-компаніях. Групова робота та презентація.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (10 год.)

- Опрацювання: Луць В. В., Великанова М. М. «Договори в цивільному праві України» (Київ: Юрінком Інтер, 2023) — розділ «Зобов'язання»
- Підготовка реферату: «Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язань у договорах з розробки ПЗ»
- Аналіз судової практики щодо розгляду спорів про порушення зобов'язань

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати зобов'язання, пояснювати способи забезпечення та підстави припинення, застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Договір як підстава виникнення зобов'язань

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття, ознаки та класифікація цивільно-правових договорів. Принцип свободи договору та його межі. Порядок укладення договору: оферта та акцепт. Істотні умови договору. Форма договору та наслідки недотримання. Тлумачення договору. Зміна та розірвання договору. Недійсність договору: нікчемні та оспорювані правочини, наслідки недійсності. Електронний договір у сфері ІТ.

Практика (1 год.) та СРС (8 год.)

Практика: Аналіз типових договорів у сфері ІТ (NDA, договір розробки ПЗ, договір про надання ІТ-послуг); дискусія «Електронний підпис та електронний договір: юридична сила»; складання проекту простого договору про надання послуг.

СРС: Опрацювання: Спасибо-Фатєєва І. В. та ін. «Цивільне право України. Частина загальна» (2024) — розділ «Договірне право»; підготовка аналітичної записки «NDA у сфері ІТ: правова природа та практика застосування».

Окремі види договорів у сфері ІТ

Лекційний матеріал (4 год.)

Договір підряду: поняття, сторони, предмет, права та обов'язки підрядника і замовника; відповідальність за неналежне виконання. Договір про надання послуг: відмінність від підряду, застосування у сфері ІТ-аутсорсингу. Договір поставки програмного забезпечення та ліцензійний договір. Договір про спільну діяльність та його застосування в ІТ-проектах. Договір факторингу, лізингу та кредитний договір у підприємницькій практиці. Agile-контракти та особливості правового регулювання гнучкої розробки ПЗ.

Ключові питання

- Договір підряду та договір послуг: порівняльний аналіз
- Ліцензійний договір на ПЗ: види ліцензій, умови використання
- Договір аутсорсингу: правова природа та ризики
- Особливості договорів у сфері хмарних технологій
- SaaS-угоди: правові аспекти та захист прав користувачів

Практичне заняття (1 год.)

Завдання 1. Аналіз реального ліцензійного договору на програмне забезпечення: виявлення ключових умов, ризиків та прогалин у правовому регулюванні.

Завдання 2. Кейс: «Договір ІТ-аутсорсингу — захист прав замовника та підрядника в умовах воєнного стану». Групова робота.

Завдання 3. Підготовка та презентація міні-проекту: розробка проекту договору на надання ІТ-послуг із урахуванням чинного законодавства.

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Щербина В. С., Рєзнікова В. В. «Господарське право (загальна частина)» (Київ: Ліра-К, 2023) — розділ «Господарські зобов'язання»
- Підготовка реферату: «SaaS-угоди: правова природа та захист прав користувачів»
- Складання порівняльної таблиці видів ліцензій на ПЗ (відкриті, закриті, комерційні)

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати та розрізняти основні види договорів у сфері ІТ, складати прості правові документи та аналізувати їх умови.

Господарське законодавство та підприємницька діяльність

Тема 3.1

Господарське право та господарське законодавство: система, джерела. Суб'єкти господарювання та їх правовий статус.

Тема 3.2

Правове регулювання підприємницької діяльності.
Організаційно-правові форми ведення бізнесу в Україні.

Тема 3.3

Господарські зобов'язання та відповідальність. Захист прав у господарських спорах. Правове регулювання ІТ-бізнесу в Україні.

Господарське право та суб'єкти господарювання

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття господарського права та його місце в системі права України. Предмет та метод господарсько-правового регулювання. Принципи господарського права. Система господарського законодавства: Господарський кодекс України, спеціальні закони, підзаконні акти. Суб'єкти господарювання: поняття, ознаки, класифікація. Порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання. Виникнення, зміна та припинення діяльності суб'єктів господарювання. Банкрутство: ознаки, процедури, наслідки.

Ключові питання

- Предмет господарського права та його відмінність від цивільного
- Ієрархія джерел господарського законодавства
- Класифікація суб'єктів господарювання
- Процедура державної реєстрації підприємства в Україні
- Процедура банкрутства та захист кредиторів

Практичне заняття (1 год.)

Завдання 1. Аналіз Господарського кодексу України: структура, ключові інститути, порядок застосування норм при колізії з ЦКУ.

Завдання 2. Кейс: «Реєстрація ІТ-компанії в Україні: покроковий алгоритм та вибір організаційно-правової форми». Групова робота.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання: Щербина В. С., Рєзнікова В. В. «Господарське право (загальна частина)» (Київ: Ліра-К, 2023) — розділи 1–3
- Підготовка реферату: «Суб'єкти господарювання у сфері ІТ: правовий статус та особливості реєстрації»
- Складання схеми «Система господарського законодавства України»

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати систему господарського законодавства, визначати правовий статус суб'єктів господарювання та пояснювати порядок їх реєстрації.

Правове регулювання підприємницької діяльності

Організаційно-правові форми

ФОП, ТОВ, АТ, ПАТ, кооператив, державне підприємство. Переваги та ризики кожної форми для ІТ-бізнесу.

Ліцензування та дозвільна система

Ліцензовані види господарської діяльності. Дозвільна система у підприємстві. Регуляторна політика держави.

Захист від недобросовісної конкуренції

Антимонопольне законодавство. Недобросовісна конкуренція у сфері ІТ. АМКУ та його повноваження.

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття та ознаки підприємницької діяльності. Принципи підприємництва: ініціативність, систематичність, власний ризик, прибутковість. Організаційно-правові форми підприємств в Україні: порівняльний аналіз. Правове регулювання діяльності малого та середнього бізнесу. Ліцензування та дозвільна система. Антимонопольне законодавство та захист від недобросовісної конкуренції. Особливості ведення ІТ-бізнесу в умовах воєнного стану та воєнного законодавства.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Порівняльний аналіз організаційно-правових форм ведення ІТ-бізнесу; аналіз законодавства про захист від недобросовісної конкуренції; кейс «Вибір оптимальної форми для ІТ-стартапу: ФОП чи ТОВ?».

СРС: Опрацювання: Щербина В. С., Резнікова В. В. «Господарське право (загальна частина)» (2023) — розділ «Підприємництво»; підготовка аналітичної записки «Антимонопольне регулювання на ринку ІТ-послуг в Україні».

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати організаційно-правові форми підприємства, аналізувати вимоги ліцензування та оцінювати ризики підприємницької діяльності у сфері ІТ.

Господарські зобов'язання, відповідальність та захист прав

Лекційний матеріал (6 год.)

Поняття та система господарських зобов'язань. Господарсько-правова відповідальність: поняття, принципи, підстави. Санкції у господарському праві: штрафна, оперативно-господарська, адміністративно-господарська відповідальність. Господарські спори та порядок їх вирішення: претензійний порядок, господарський суд, третейський суд, медіація. Виконання рішень господарських судів. Правове регулювання ІТ-бізнесу в Україні: Закон «Про електронну комерцію», «Про захист персональних даних», «Дія Сіті», особливості оподаткування ІТ-компаній. Захист персональних даних та вимоги GDPR для ІТ-компаній, що працюють з ЄС.

Ключові питання

- Підстави господарсько-правової відповідальності
- Порядок вирішення господарських спорів
- «Дія Сіті» як спеціальний режим для ІТ-компаній
- Захист персональних даних у діяльності ІТ-підприємств
- GDPR та його застосування в Україні

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз умов реєстрації та діяльності резидента «Дія Сіті»: переваги, обов'язки, вимоги законодавства.

Завдання 2. Кейс: «Захист персональних даних користувачів мобільного застосунку: вимоги GDPR та українського законодавства». Групова робота.

Завдання 3. Дискусія: «Господарський суд чи медіація: оптимальний шлях вирішення ІТ-спорів».

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Щербина В. С., Рєзнікова В. В. «Господарське право» (2023) — розділ «Господарська відповідальність»
- Підготовка аналітичної записки «Дія Сіті: правовий режим та практичні переваги для ІТ-компаній»
- Складання таблиці «Вимоги GDPR до обробки персональних даних: основні принципи та санкції»

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати господарсько-правову відповідальність, орієнтуватися у системі вирішення господарських спорів та знає ключові правові вимоги до ведення ІТ-бізнесу.

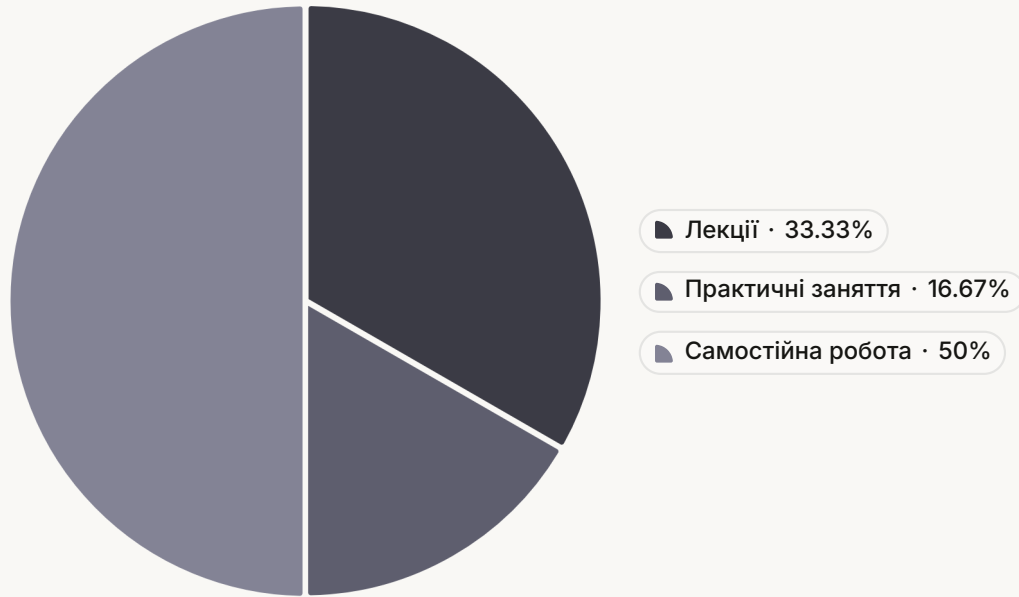
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Цивільне право та джерела	4	1	10
	Тема 1.2 — Суб'єкти цивільного права	4	1	10
	Тема 1.3 — Право власності	4	1	8
	Тема 1.4 — Право інтелектуальної власності	4	1	7
Модуль 2	Тема 2.1 — Загальне вчення про зобов'язання	4	1	10
	Тема 2.2 — Договірне право	4	1	8
	Тема 2.3 — Окремі види договорів у сфері ІТ	4	1	7
Модуль 3	Тема 3.1 — Господарське право та суб'єкти	4	1	8
	Тема 3.2 — Підприємницька діяльність	4	2	7
	Тема 3.3 — Господарські зобов'язання та ІТ-право	6	2	7
Разом	10 тем / 3 модулі	42	11	82

Загальний обсяг: 90 годин = 3 кредити ЄКТС. Лекції — 30 год., практичні заняття — 15 год., самостійна робота — 45 год. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (33%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з цивільного та господарського законодавства з використанням наочних схем, таблиць і реальних правових кейсів.

Практичні — 15 год. (17%)

Відпрацювання навичок аналізу нормативно-правових актів, договорів, розгляд кейсів, дискусії та захист міні-проектів у сфері правового регулювання ІТ-діяльності.

Самостійна робота — 45 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка рефератів та аналітичних записок, робота з джерелами права та науковою літературою. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з цивільного та господарського права (Щербина, Рєзнікова, Спасибо-Фатєєва, Луць, Шишка та ін.), нормативно-правовими актами, науковими статтями у фахових виданнях. Студент конспектує ключові положення та порівнює підходи різних авторів.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань (порівняльний аналіз правових норм, характеристика правових інститутів, аналіз договорів); творчих завдань — есе, аналітичні записки, міні-дослідження з актуальних питань цивільного та господарського законодавства.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: Верховної Ради (zakon.rada.gov.ua), Мін'юсту (minjust.gov.ua), Господарського суду (court.gov.ua), Дія Бізнес (business.diia.gov.ua). Аналіз судових рішень та пошук актуальної правової інформації.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять (опрацювання нормативних актів, повторення теорії); підготовка до тестувань (ключові терміни, правові поняття); підготовка до контрольних робіт за кожним модулем (систематизація знань, типові правові ситуації).

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування за нормативними актами.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, що охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз нормативних актів, кваліфікація правовідносин, характеристика правових інститутів). Оцінюються повнота відповіді, аргументованість та обґрунтованість висновків.

Проводиться після завершення кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на задачі.

Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Цивільне господарське законодавство» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок правового аналізу, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії та ведення IT-бізнесу.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із судової та підприємницької практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Робота з нормативними актами

Опрацювання нормативно-правових актів (кодексів, законів, підзаконних актів, договорів); формування навичок юридичного аналізу та оцінки юридичної сили документів.

Кейс-стаді

Аналіз реальних правових ситуацій у сфері IT-бізнесу; студенти кваліфікують правовідносини, пропонують правові рішення та обґрунтовують їх на основі законодавства.

Дискусії

Обговорення дискусійних питань цивільного та господарського права (колізії ЦК і ГК, GDPR в Україні, Дія Сіті); розвиток критичного мислення та аргументації.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій з правових питань IT-діяльності; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації правової інформації.

Складання правових документів

Практична робота зі складання проектів договорів, юридичних аналізів та аналітичних записок; формування базових навичок правового документування.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література — Підручники та посібники (2022–2024 рр.)

1. Щербина В. С., Рєзнікова В. В.

Господарське право (загальна частина): Підручник. — Київ : Ліра-К, 2023. — 588 с.

2. Спасибо–Фатєєва І. В. та ін.

Цивільне право України. Частина загальна / Баранова Л. М., Дуденко Т. В. та ін.; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. — Харків : ECUS, 2024. — 568 с.

3. Луць В. В., Великанова М. М.

Договори в цивільному праві України: навч. посіб. — 2-ге вид., доп. і перероб. — Київ : Юрінком Інтер, 2023. — 368 с.

4. Шишка Р. Б. та ін.

Цивільне право України: підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп. У 2-х ч. Ч. 1. Загальна / За ред. проф. Р. Б. Шишки. — Київ : Ліра, 2022. — 796 с.

5. Цікало В. І.

Засада пропорційності здійснення корпоративних прав: монографія. — 2-ге вид., перероблене і доповнене. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. — 590 с.

6. Рекодифікація цивільного законодавства України

Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія. — 2-ге вид., оновл. і доп. — Київ : НАПрН України, 2022. — 480 с.

7. Єршова О. О., Гончаренко І. М.

Сучасні моделі управління розвитком бізнесу в умовах воєнного стану. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75–84.

8. Беяневич В. Е., Беяневич О. А.

Господарське процесуальне право України: підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп. — Київ : Юстиніан, 2023. — 440 с.

Нормативно-правова база

→ Конституція України

Прийнята 28 червня 1996 р. Основний Закон держави, гарантує право власності, підприємницьку свободу та захист прав. zakon.rada.gov.ua

→ Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV

Основний нормативний акт з цивільного права. Регулює майнові та особисті немайнові відносини. zakon.rada.gov.ua

→ Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV

Регулює господарські відносини у сфері суспільного виробництва та підприємницької діяльності. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 № 675-VIII

Регулює відносини у сфері електронної комерції, електронних договорів та електронних правочинів. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI

Визначає правовий порядок збору, обробки та захисту персональних даних в Україні. Ключовий для ІТ-компаній. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (Дія Сіті) від 15.07.2021 № 1667-IX

Встановлює спеціальний правовий режим для резидентів «Дія Сіті» — ІТ-компаній. zakon.rada.gov.ua

Офіційні ресурси та фахові видання

Верховна Рада України

zakon.rada.gov.ua — офіційна база нормативно-правових актів: кодекси, закони, підзаконні акти у сфері цивільного та господарського права.

Міністерство юстиції України

minjust.gov.ua — реєстрація юридичних осіб та ФОП, нормативна база, правова освіта та роз'яснення законодавства.

Дія Бізнес

business.diia.gov.ua — офіційний ресурс для підприємців: реєстрація бізнесу, дозволи, ліцензії, програма «Дія Сіті».

Антимонопольний комітет України

amcu.gov.ua — антимонопольне регулювання, захист конкуренції, контроль за концентрацією на ринку.

Вищий господарський суд / ВГСУ

court.gov.ua — судова практика у господарських спорах, рішення судів, аналітичні матеріали.

Журнал «Право України»

pravoua.com.ua — провідне фахове юридичне видання, наукові статті з цивільного та господарського права.

Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського

nbuv.gov.ua — електронні ресурси, наукові статті, монографії з цивільного та господарського права.

Міністерство освіти і науки України

mon.gov.ua — освітні стандарти, навчальні програми, методичні матеріали для ЗВО.

Зв'язок дисципліни зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія»

Чому «Цивільне господарське законодавство» для інженерів?

Дисципліна є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія». Розуміння цивільного та господарського законодавства формує у майбутніх інженерів правову грамотність, критичне мислення та здатність приймати зважені рішення в умовах ринкового середовища.

Сучасний фахівець у сфері ІТ та комп'ютерних технологій постійно стикається з правовими питаннями: укладення договорів, захист інтелектуальної власності, реєстрація ФОП чи компанії, захист персональних даних, вимоги «Дія Сіті» — все це вимагає базових правових знань.

Практичне значення для майбутньої кар'єри

- Правильне оформлення трудових та цивільно-правових відносин у сфері ІТ (ФОП, гіг-контракти)
- Захист прав інтелектуальної власності на програмне забезпечення та ІТ-розробки
- Укладення договорів на розробку ПЗ, аутсорсинг та надання ІТ-послуг
- Дотримання вимог законодавства про захист персональних даних та GDPR
- Розуміння переваг та умов роботи у статусі резидента «Дія Сіті»
- Правова основа для відкриття власного ІТ-бізнесу та захисту прав підприємця

Ключові компетентності курсу — Підсумок

Курс охоплює ключові інститути цивільного та господарського законодавства — від загальних засад до практичних аспектів правового регулювання IT-бізнесу — і формує у студентів цілісне розуміння правового середовища сучасної комп'ютерної інженерії.

Бажаємо успіхів у вивченні Цивільного господарського законодавства!

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

10

Тем

У 3 змістовних модулях

8

Джерел

Рекомендованої літератури 2022–2024 рр.

«Знання закону — це не привілей юриста, а необхідність кожного, хто прагне успіху в бізнесі та суспільстві.»

Спеціальність 123 · Комп'ютерна інженерія · Бакалавр · 3 кредити ЄКТС